

KRAKEEL ONDER DE GEESTELIJKEN

door J.G. DE BROUWERE

In de XVIIIde eeuw (wanneer de roepingen ontelbaar waren) vertoefden véél priesters te Oostende : velen onder hen waren Oratorianen. Zelfs de pastoor, Emmanuel DE CAMBA, was een priester van het Oratorie. En zo waren ook de EE. HH. Philippus DE ROY, Joannes HAGAERTS, Egidius SAEYS, Jacobus SERRARIS, Joannes VAN DEN NESTE en DE BRUYNE (voornaam mij niet bekend). Sommigen waren allicht parochiepriesters, anderen leraars aan de latijnse school. In 1748 was daar ook nog een priester bij, die geen "presbyter Oratorii" was : Thomas P. BRYAN. Wat E.H. BRYAN te Oostende als ambt had, staat nergens opgetekend; de bisschop had hem waarschijnlijk als parochiepriester gestuurd. Maar zo hij misschien niet bij de Oratorianen inwoonde, dan zat hij toch met hen aan de gemeenschappelijke tafel. En hij was er niet bijzonder welkom. Soms was er hooglopende ruzie, lijk op 09/12/1748. Het ging zo ver, dat de pastoor (eten en drank hadden hem wat opgeschroeft ?) in tegenwoordigheid van de aanzittenden, aan BRYAN heeft gheinterdiceert te doen alle Pastoreele functien ende misse te lesen, en zelfs met verbod aan zijn mede-Oratorianen hem te geven Prierterlyck gewaet.....

Of BRYAN daarna nog lang te Oostende verbleef, is niet geweten, wél echter dat hij in het voorjaar 1749 te Brugge verbleef. En van daaruit wilde hij zich op pastoor DE CAMBA wreken. Maar daartoe moest hij bewijsmateriaal aan de Officiaal van het bisdom voorleggen. En dat probeerde hij. In Brugge werd een tekst opgesteld, waardoor een Oostends notaris (Den Eersten notaris hiertoe aensocht) gevorderd werd van de Oratorianen, die er op 09/12/1748 bij waren, én van broeder Petrus ROTIERS, een schriftelijke declatie ofte attestatie te eisen, dat BRYAN ze toen tot getuigen van het gebeurde had opgeroepen. Alles is in mooie juridische formules gegoten, zelfs de bedreigingen aan de Oratorianen, zo ze de attestatie zouden weigeren.

Het merkwaardige aan het dokument is wel de manier waarop het tot stand kwam. Een Brugse notarisklerk kalligrafeerde het op zegelpapier van 4 s., maar liet ruim blanco open voor het invullen van de namen der Oratorianen in kwestie en voor de voornaam van broeder ROTIERS. En met dat onvolledig dokument trok BRYAN prompt naar Oostende. Daar kwam hij terecht bij de oude notarais Philip RYCX, wiens klerk de namen en voornamen invulde. Maar de notaris kontroleerde en duidde met een "ende" aan, dat de laatst ingevulde naam meteen het einde van het lijstje betekende. Daarna ondertekende BRYAN het geheel.

Notaris RYCX, die zich wel meer van onaangename opdrachten gekwijt had, "transporteerde zich naar het huis van de Oratorianen, vergezeld van een getuige (lijk BRYAN, in zijn vordering had gestipuleerd), nml. met den procureur Sr Philips Rycx de Jonghe.

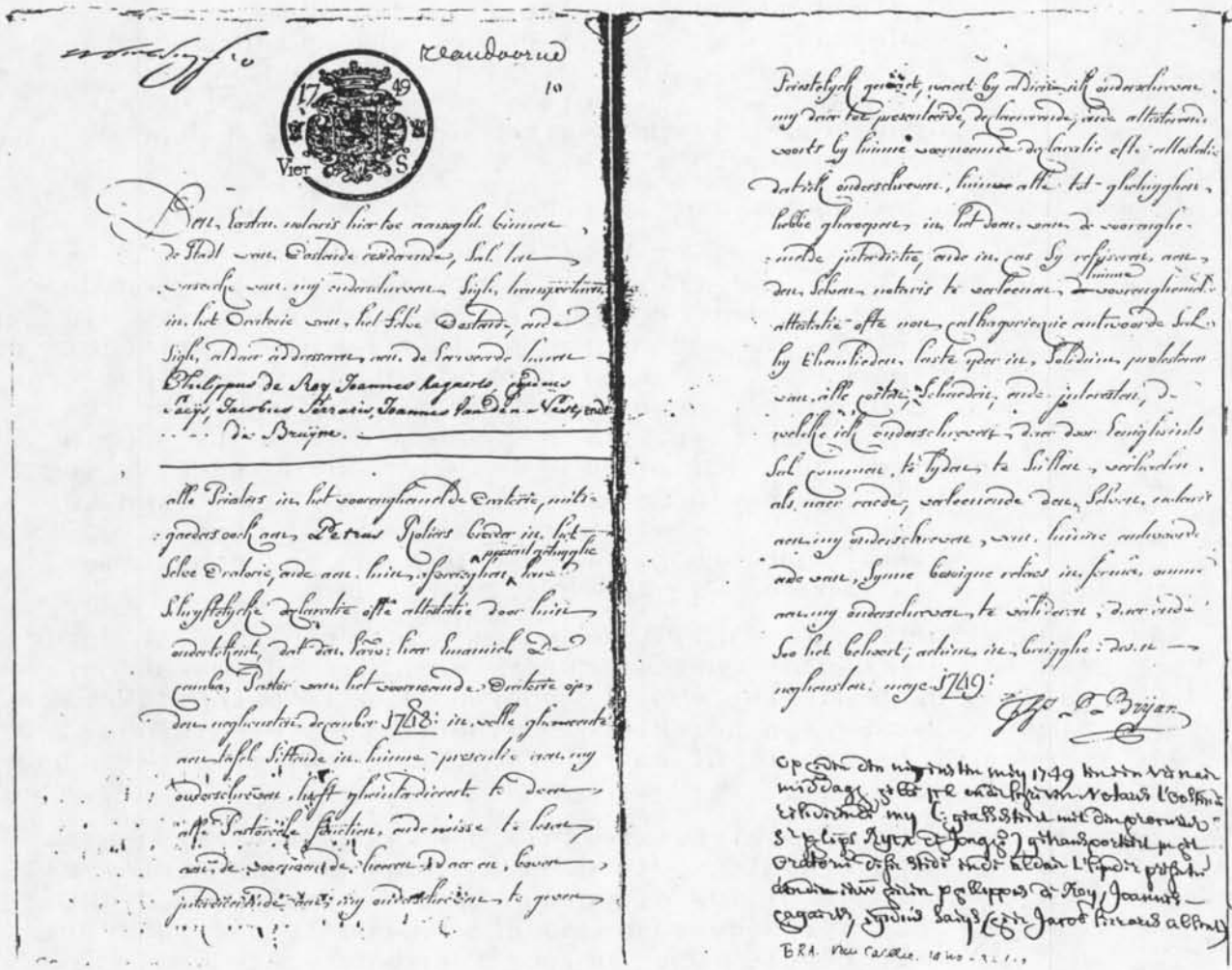
Bij de Oratorianen aangekomen, was de notaris er vlug van af. Er was maar één priester thuis, Joannes HAGAERTS. Deze verklaarde botweg dat daar allemaal niets van was, en dat alles wat BRYAN vertelde vals is.

In zijn ouderwets geschrift tekende de notaris dat op het document aan. En dat sloot BRYAN de pas af naar eender welke verdere procedure. Zelfs indien hij gelijk had. Zelfs indien pastoor DE CAMBA

een opvliegend man was, die seculiere-niet-Oratorianen verfoeide.

Dat verhaaltje werd gehaald uit : BRUGGE. Rijksarchief. Notarieële archieven. Fonds Van Caillie. Depot 1940. Register nr. 33, akte nr. 10 (hierbij verkleind weergegeven).

N.V.D.R. Oratorianen zijn wereldpriesters (seculiere priesters) die een communiteit vormen, gericht op gebed en zielezorg. De Oratorianen zijn door geen gelofte of eed verbonden.

VERGETEN OOSTENDSE KUNSTSCHILDERS - AANVULLING

Hortense CROSSÉE

Nam deel aan het Salon van de Gentse "Cercle des Beaux-Arts" in januari-februari 1883 met "Zomerlandschap".

Woonde toen Vrijhavenstraat 3 te Oostende

Louise CROSSÉE

idem, met "Hutje in het bos".

Zelfde adres.

Verdere referenties over beide schilderessen ontbreken.

Norbert HOSTYN